

Jällegi üks mälestusväärne juuni

Viimasel kümnel aastal on tervelt seitse jaanikuud olnud keskmisest jahedamad.

Juunis tuli meteoroloogia ja hüdroloogia instituudil (EMHI) mitmel korral teha erakordsetest ilmanähtustest ülevaateid.

Juba 5. kuupäeval teatati, et paari päevaga on kuu vihmanorm Pärnul käes, suurem osa teisi jaamu aga peagi sama tulemuseni jõudmas.

Jaanipäevaks hulluks muutub nohu!

Edasi läks lugu aina hullemaks: ilm keeras ka külmale.

Tervelt pool juunikuud valitses lausa kevadine või sügisene jahedus.

Ööpäeva keskmised soojanäitajad püsisid kangekaelselt paari kraadi võrra madalamal kui tavaliselt.

Ja muudkui valas! Esimese kahe dekaadi jooksul oli Tartumaal vaid kolm kuiva päeva, mil vihmavarjuta läbi sai.

Mis saab niiviisi jaanist? Isegi populaarsetel lauludel kippusid

sõnad muutuma: “Jaanipäevaks hulluks muutub nohu!”

Tundus, et vaid ime toob meile nii tähtsatel aegadel kena ilma.

17. kuupäeva ennustused kõlasid nõnda: ameeriklaste AccuWeather – vihm, jahe; kommertslik GisMeteo.ru – äike, soe; Vene ametlik ilmateenistus – kuiv; ilmajaam.ee (Norra) – jaanipäev vihmane; EMHI – mõlemad päevad kuivad, soojad. Vali ise, milline kõige rohkem meeldib.

Tegelikult sadas vaid Kagu-Eestis võidupäeva hommikul, edasi tuli kolm kuiva päeva.

Kõige ilusam oli pühade ilm seekord läänes – võidupäeval Virtsus (23,6°), jaanipäeval aga Kihnus (24,6°).

Korralik sadu enne jaani on väärt poolt Riia linna, teadsid mulgid.

EMHI kokkuvõtete kohaselt sai Tartu-Tõravere 162 mm ehk 262% normist, Võru 152 mm (237%), vähem aga Virtsu (80 mm ehk 182%).

Normiületajatest tublimad olid seekord saared – Ruhnu 131 mm (311%)! ning Kihnu (123 mm – 292%).

ARVI KRIIS

Tänavu sai jaaniõhtul üsna kuiva ilma nautida. Pildil jaanituli Püssis.

Tõraveres, muide, sadas 13. juunil peaaegu terve kuu ports vihma ehk 63 mm!

Eesti keskmiseks õhutemperatuuriks arvatati 13,8 °C ehk ligi kraadi võrra normist madalam näit.

“Hinnet” parandasid kuu viimased kuumad päevad, midu oleks keskmine temperatuur päris ehmatavat tulnud.

Soojem kant oli seekord Narva-Jõesuu (14,6°), jahedam Ristna (12,5°). Palavaim päev

29. juuni (Kuusikul 28,6°), külmim aga 7. kuupäev (Lääne-Nigulas –0,2°).

Ilmast mujal...

Kesk-Euroopas valas kõvasti vihma, Tšehhis sai uputuse läbi surma vähemalt tosin elanikku. Moskva lähistel möllas tornado. Hukkus üks koolipoiss.

USAs esines keeriseid, tänu hoiatustele oli ohvreid kasinalt. Hiinas tapsid raheterad paar-

kümmend inimest. Suurbritanniat räsivad kuu algul metsikud paduvihmad. Kuu lõpupoole lämmatas riiki kuumalaine.

...ja muiste

1909. a jaanikuu oli Tartus parajalt soe (15,1°) ja kuiv (31 mm).

Päevalehele anti teada järgmist.

Viljandimaalt. Lumeminekust saadik senini kestnud põua järele tuli meile 22. juunil tubliste sooja vihma. Väljad ja niidud pakkusivad seni silmale üsna haledat vaadet... Parmusi on nii rohkeste, nagu enamalt kunagi ei ole nähtud.

Jaan laupäeva õhtut võib küll ilutsemise ööks nimetada. Kui 23. juunil peale lõunat taevast pilve läks, vaatasivad mitmed murelikult taeva poole, sest sadu võib ju ilusa õhtu ära rikkuda. Kuid suurt sadu ei tulnud, löi parajaste tolmu kinni.

Viljandis olla maavarisemist tuntud. Riia professor Dossil seletas, et seda võis seletada mõne maa-aluse koopa sisselangemisega linna all.